

Бусько Олександр

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.н.держ.упр., професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Толкованов В.В.)

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЯМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ МІСТА

Однією із найважливіших сфер діяльності органів місцевого самоврядування в сучасних умовах є управління земельними ресурсами, тобто – сукупність взаємозв'язків між елементами земельних відносин та органів системи управління, спрямованих на раціональне використання земельних ресурсів.

Характер системи управління земельними ресурсами мінявся протягом різних періодів відповідно до економічної основи, цілей і критеріїв суспільного розвитку. Проте, система управління земельними ресурсами в цілому спрямована на виконання двох функцій: 1) забезпечення загальнодержавних інтересів; 2) забезпечення інтересів окремих членів суспільства чи громад.

Нові земельні відносини і умови господарювання сформували новітню систему управління в сфері землекористування, основними характеристиками якої є: перехід від адміністративно-планової до ринково-орієнтованої моделі; розмежування функцій і суб'єктів державного і недержавного управління в сфері землекористування; розвиток процесів демократизації суспільних відносин в контексті управління земельними ресурсами; використання переваг інтеграції України у світові соціально-економічні та інформаційно-технологічні процеси.

Відповідно, створення дієвої системи управління земельними ресурсами з боку органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування повинно розглядатись як основне завдання, вирішення якого дозволить створити ринкові механізми регулювання земельних відносин і формування ефективної системи землекористування. Загальна система управління земельними ресурсами повинна складатися з таких підсистем: законодавчої, адміністративно-управлінської, економічної, соціальної, екологічної, і, відповідно – реалізуватись через здійснення органами місцевого самоврядування системи загальних та спеціальних функцій.

Відповідно до сучасної нормативно-правової бази, організація діяльності органів місцевого самоврядування в питаннях управління земельними ресурсами повинна ґрунтуватись на відповідних принципах та наукових підходах. До них відносять:

- 1) єдність управління земельними ресурсами і управління територіями, як найважливіший чинник ефективного розвитку держави і суспільства;
- 2) незамінність і обмеженість землі як компонента природи, засобу

виробництва, територіального базису й об'єкта нерухомості, зростання потреби суспільства і промисловості в сировині. Необхідність відводу земель для розміщення об'єктів промислової і соціальної інфраструктури вимагають раціонального розподілу і перерозподілу земельних ресурсів між галузями економіки; створення організаційно-територіальних умов, які сприяють ефективному використанню й охороні землі; формування відповідного економічного механізму в сфері землекористування;

3) організаційна узгодженість використання земель і управління територіями. Цей принцип полягає в тому, що керуюча система повинна забезпечувати підвищення ефективності системи землеволодінь і землекористувань, дотримання ними прав і обов'язків з використання земельних ресурсів, формування правильної організації і управління земельними ресурсами для нормального функціонування всіх суб'єктів економічної та інших видів діяльності на конкретній території в цілому [1].

Необхідність постійного удосконалення функцій і методів управління земельними ресурсами – одна з характерних рис діяльності органів місцевого самоврядування. Це обумовлено економічно ефективним поєднання державного, регіонального і муніципального управління земельними ресурсами, відповідним поділом владних повноважень та функцій органів місцевого самоврядування в сфері землекористування та землеустрою. Все вище вказане і підтверджує актуальність теми магістерського дослідження [2].

Впровадження в діяльність органів місцевого самоврядування нової системи управління земельними ресурсами дозволить спрямовувати їх на досягнення цілей соціально-економічного розвитку громади; координувати дії та використання ресурсів на реалізацію стратегічних та оперативних завдань місцевого розвитку; забезпечувати ресурсами реалізацію функцій управління територіальною громадою; вимірювати і оцінювати результативність та ефективність використання ресурсів; оперативно приймати рішення щодо спрямування земельних ресурсів на вирішення пріоритетних проблем місцевого значення.

Слід зазначити, що реальна економічна самостійність органів місцевого самоврядування і незалежність у прийнятті рішень у межах їхньої компетенції у сфері управління земельними ресурсами, а також ефективність їхнього функціонування, досягнутий рівень соціально-економічного розвитку території, рівень життя населення територіальної громади перебувають в прямій залежності від розміру та структури земельних ресурсів; ступеня ефективності управління ними.

Зокрема, чинним законодавством передбачено, що Державний земельний кадастр, поряд з іншою інформацією, містить систему відомостей і документів про розподіл земель на право власності. Виходячи з цього, на органи місцевого

самоврядування, передусім, необхідно покласти функції управління землями, що формують комфортний життєвий простір та забезпечують відповідний рівень та якість життя громадян.

Впровадження інновацій щодо управління земельними відносинами полягає у сприянні формуванню ефективної еколого-збалансованої моделі природокористування загалом, оскільки земля є не тільки фактором виробництва, капіталом, а також просторовим базисом розміщення продуктивних сил, за який відбувається конкурентна боротьба. Ціль – забезпечення підтримки прийняття оптимальних управлінських рішень окремим господарюючим суб'єктом з метою отримання максимального техніко-економічного ефекту за встановлених соціально-екологічних обмежень.

В умовах удосконалення територіальної організації влади в Україні, забезпечення сталого розвитку постає необхідність імплементації новітніх підходів до управління земельними ресурсами територіальних громад, передусім, на засадах системного підходу. До факторів, що впливають на систему управління земельними ресурсами на рівні територіальної громади, належать: політичні, економічні, соціальні, ринкові, екологічні, конкурентні, інституційні та ін.[3]

При управлінні земельними ресурсами органи місцевого самоврядування повинні виходити з таких положень: земля належить як державі, так і населенню, що проживає на конкретній території, тому необхідна угода між органами державної виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з питань володіння, користування і розпорядження, а також відповідальності за збереження і використання земельних ресурсів; земельні ресурси повинні приносити користь усім жителям територіальної громади; розмір плати за використання землі повинен установлюватися на підставі грошової оцінки, відповідно до законодавства, тими органами влади, до власності яких віднесені землі; земельний оборот (тобто усі види угод із землею) повинен відбуватися за правилами, встановленими земельним законодавством, але з обов'язковим урахуванням особливостей регіону чи територіальної громади; органи місцевого самоврядування можуть накладати обмеження на використання землі будь-яких власників, якщо це використання наносить шкоду навколишньому середовищу або погіршує умови життя населення.

Слід зазначити, що результатом взаємодії населення територіальної громади і органу місцевого самоврядування в питаннях використання земельних ресурсів повинно бути задоволення потреб перших і одержання податкових та інших фінансових надходжень для вирішення других. Причому органи місцевого самоврядування повинні спрямовувати отримані фінансові кошти на покращення облаштування земель та підвищення якості життя всього

населення громади.

Використані джерела

1. Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л. Управління розвитком муніципальних утворень: теорія, методологія, практика: монографія. Тернопіль: Економічна думка, 2007. 475с.
2. Оленковська Л. П. Місцевий економічний розвиток об'єднаних територіальних громад і державна політика у сфері земельних відносин. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. 2019. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2019_1_41
3. Малоокій В. А. Наукові підходи щодо дослідження питання управління земельними ресурсами територіальних громад. Право та державне управління. 2016. № 2. С. 14-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ptdu_2016_2_5

Василенко Сергій

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.м.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Литвинова О.Н.)

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Контроль в системі управління якістю медичної допомоги можна розглядати як складову процесу управління, як функцію і як систему. Контроль як складова процесу управління призначений забезпечити досягнення стратегічної мети – надання пацієнтам якісної медичної допомоги – шляхом встановлення рівня відповідності визначених компонентів якості медичної допомоги прийнятним вимогам. Контроль як функція управління передбачає: збір даних про фактичні характеристики якості медичної допомоги на основі їх моніторингу за визначеними критеріями; порівняння отриманих даних з вимогами нормативів, стандартів, протоколів, інструкцій; виявлення відхилень та їх оцінку; аналіз причин відхилень; використання аналітичної інформації для підтримки прийняття управлінського рішення з поліпшення якості медичної допомоги [1].

Функція контролю за якістю медичних послуг інституційно закріплено в законодавчих і нормативно-правових документах, зокрема в:

– Законі України «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення надання медичної допомоги» (набрав чинності 01.01.2012 року). Законом надано законодавчого статусу акредитації закладів охорони здоров'я;

– наказах МОЗ України від: 06.08.2013 р. № 693 «Про організацію клініко–експертної оцінки якості медичної допомоги», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2013 року за № 1717/24249; 11.09.2013 р. № 795 «Про